

ABOVSKÝ hlásnik

11. ročník, číslo 2, jún 2016
www.regionhornad.sk

Na 14 stranách!

Štvrťročník pre obyvateľov, priaznivcov a návštevníkov mikroregiónu Hornád
Vydáva Regionálne združenie obcí Hornád: Belža, Čaňa, Geča, Gyňov, Haniska, Kokšov-Bakša, Košická Polianka, Nižná Hutka, Nižná Myšľa, Seňa, Skároš, Sokolany, Trstené pri Hornáde, Valaliky, Vyšná Hutka, Vyšná Myšľa, Ždaňa.

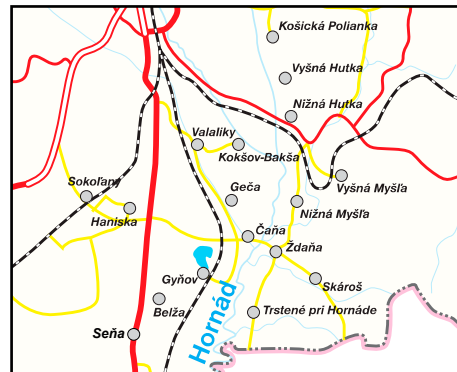
13. Dni Regionálneho združenia obcí Hornád

Sobota 25. 6., futbalový štadión Čaňa

Finále Regionálneho turnaja starých pánov vo futbale (od 9.00)

Nedeľa 26. 6., amfiteáter Skároš

Kultúrne popoludnie (od 13.30), vystúpia: Marián Čekovský, Ščamba, súbory a skupiny z regiónu, deti zo základných umeleckých škôl

A voda tečie...

Región dostal svoj názov podľa nej. Cez chotáre nášho domova preteká predtým, ako nadobro opustiť územie Slovenska. Vnímame ju ako životodarnú tepnu, vodnú cestu. Raz za čas zahrozí povodňovým nebezpečenstvom. Symbolom skrotenia vôd je malá vodná elektrárňa pri Ždani. Neraz sa na rieke dajú zbadať i nadšení vodáči. Ramená „Starého Hornádu“ pri Trstenom či meandre neďaleko Gyňova ponúkajú možnosti na krásne prechádzky v pokojnom prostredí. V tomto čísle Abovského hlásnika sa predstavuje Hornád s Torysou vo viacerých podobách – aj o ktorých ste možno netušili.

(Pokračovanie na stranách 3-5.)

Uchvátení sútokom

foto: Eva Dučaiová

Sútok Hornádu a Torysy neďaleko Nižnej Hutky a Nižnej Myšle patrí k obľúbeným miestam aj pre cykloturistov. Navštívili ste ho už? Z obcí nášho mikroregiónu je najdostupnejší na bicykloch, lebo leží takmer v strede jeho územia. Vedie tadiaľ cyklotrasa H – T – H (Hornád – Torysa – Hornád), ale môžete sa tam vydať aj ako peší turisti za pomoci vlaku či autobusu. Ako východisko vychádzky si môžete zvoliť Kokšov-Bakšu alebo Nižnú Hutku. Z nich je k sútoku najbližšie. Z vnútorného cípu vytvoreného splynutím riek možno pozorovať miešanie ich vôd, ktoré sú farebne často dosť odlišné. Pri vychádzke alebo cyklotúre vám

Stavanie protipovodňovej bariéry počas cvičenia záchranných zložiek v Čani v máji tohto roka

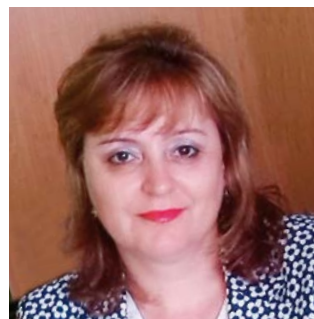
foto: Miroslav Turčaník

pomôže cyklomapa „Mikroregión Hornád“ (2008). Poskytne aj informácie o zaujímavostiach všetkých obcí mikroregiónu. Mapu si môžete zadovážiť na Obecnom úrade v

Ždani, v tamojšom OLD Pube na Abovskej ulici alebo v MIC Košice na Hlavnej 32.

Viac informácií nájdete na: www.regionhornad.sk.

Naše rieky

Pohľad do vody je veľmi magický svojou premenlivosťou, fantáziou a nakoniec pocitom čistoty a pokoja. Voda je neoddeliteľnou súčasťou nášho života, je to prostredie, v ktorom sa začal na našej planéte vyvíjať život už pred mnohými miliónmi rokov. Asi takýto pohľad je aj na našu krásavicu menom Torysa, ktorá pramení v Levočských vrchoch. Tečie na sever, potom na východ a veľkým oblúkom sa stáča na juh až k nám, aby sa mohla spojiť so svojim mocným, mohutným vyvoleným menom Hornád. Korytá sa im rozlievajú do množstva ramien, ktorými voda rýchlo preteká, prúdi cez množstvo pieskových a štrkových lavíc a len tak si voľne, bezstarostne meandruje. Okolie je pokojné, nerušené, dotvára ho štebot a spev vodného vtáctva. Ukryté je v korunách starých vrb a stromov, ktoré už niekoľko storočí obklopujú mohutné korytá. Naše rieky však vedia byť aj veľkým živlom, keď sa po výdatných dažďoch hladiny rozúria a zdvíhnu. Svojimi vlnami vtedy vzbudzujú strach a rešpekt. Aj taká vie byť naša krásavica Torysa a princ Hornád...

Agáta Nosáľová,
starostka Vyšnej Hutky

Pripomienka oslobodenia

Vyšná Myšľa: viacero osláv za jeden víkend

Pri príležitosti 8. mája ako Dňa víťazstva nad fašizmom sa vo Vyšnej Myšli rozohrel v sobotu 7. mája oheň spomienkovej vaty. Táborák pripravili na ihrisku členovia tamojšieho futbalového klubu. Na druhý deň sa konalo pred obecným úradom kladenie vencu pri pomníku padlých vojakov.

A keďže druhá májová nedeľa je i Dňom matiek, v nedeľu 8.

mája sa konal v kultúrnom dome program. Popri detičkách z materskej školy vystúpili jedinečné Odvážne ženy a košický folklórny súbor Jahodná. Presne o tretej sa začal májový sprievod. Pri požiarnej zbrojnici sa tancovala karička, pri železničnej stanici vyrástol parádny máj. Napokon sa všetci opäť presunuli na futbalové ihrisko. Aj tam zaspievala a zatancovala ja-

hodná, Odvážne ženy a podával sa guláš od kuchára **Alexandra Kocsisa**.

Tradične, pietnym aktom kladenia vencov pri mohyle v Skároši, si pripomenuli koniec II. svetovej vojny zástupcovia štátnej správy

a samosprávy. Starosta Skároša **Lubomír Vranka** a jeho kolega z Čane **Michal Rečka** v príhovorochoch poukázali na milióny obetí nezmyselného konfliktu a na jeho príčiny, ktoré sa dodnes nepodarilo celkom vykoreniť.

Kladenie vencov v Skároši. Na obrázku vľavo - vatra vo Vyšnej Myšli

Valalický kalendár opäť najkrajší

Po deviatich rokoch zopakovali Valalčania svoj úspech. V 24. ročníku súťaže o Najkrajší kalendár Slovenska 2016, ktorú organizuje Klub fotopublicistov Slovenského syndikátu novinárov, zvíťazili v obecnej kategórii. Nosnou témou kalendára boli výtvarné diela valalických umelcov: nebohého **Štefana Hudyho**, jeho vnuka **Františka Andrejkoviča**, **Márie Hricišonovej** a **Severína Brestoviča**. Obrazy nafotil a fotky spracoval **Dušan Kmec**, úvodník napísal **Andy Gore**, znalec insitného umenia.

Strana z kalendára

Nový zamestnávateľ v Čani

V čase, keď práce ani v našom regióne stále nie je dosť, potešila informácia z Čane. Od marca tu pôsobí spoločnosť Afinox, výrobca technologických riešení pre potravinársky priemysel. Na začiatku v závode našlo prácu 30 ľudí, postupne by mal ich počet vzrásť približne na stovku. Až 90 % produkcie putuje do Francúzska, nasledovať by malo Rakúsko a Nemecko. Firma si pochvaľuje prítomnosť kvalifikovanej pracovnej sily. Celkovo do prevádzky investovala vyše 3 milióny eur, z fondov EÚ získala podporu 560 tisíc eur.

Osmička v klube šľachetných

Až osem členov z nášho regiónu má novozaložený Klub Kňazovického. Vznikol pri príležitosti Svetového dňa Červeného kríža. Exkluzívne členstvo patrí tým, ktorí bezplatne darovali krv minimálne stokrát. Patria medzi nich **Martin Eliáš** z Hanisky, **Milan Hreháč** z Čane, **Jozef Hudák** zo Sene, **Ladislav Juhás** z Košickej Polianky, **Ladislav Kaduk** z Čane, **Róbert Laboš** z Valalík, **František Mizák** z Trsteného a **František Sedlák** z Valalík. V celom okrese Košice-okolie je aktuálne 23 držiteľov Kňazovického medaily.

Nádherných 105 rokov

Čas nezastaví. Pani **Anna Šimková** pochádzajúca z **Košťan**, časti obce Valalík, o tom vie svoje. Osemnásteho júla sa dožíva nádherného jubilea, 105 rokov. Jedna z najstarších občanov pôvodom z nášho mikroregiónu sa narodila tri roky pred prvou svetovou vojnou. Pre zaujímavosť, už bola na svete, keď sa v apríli 1912 potopila slávna loď Titanic. Pani Anne želáme ešte veľa zdravia!

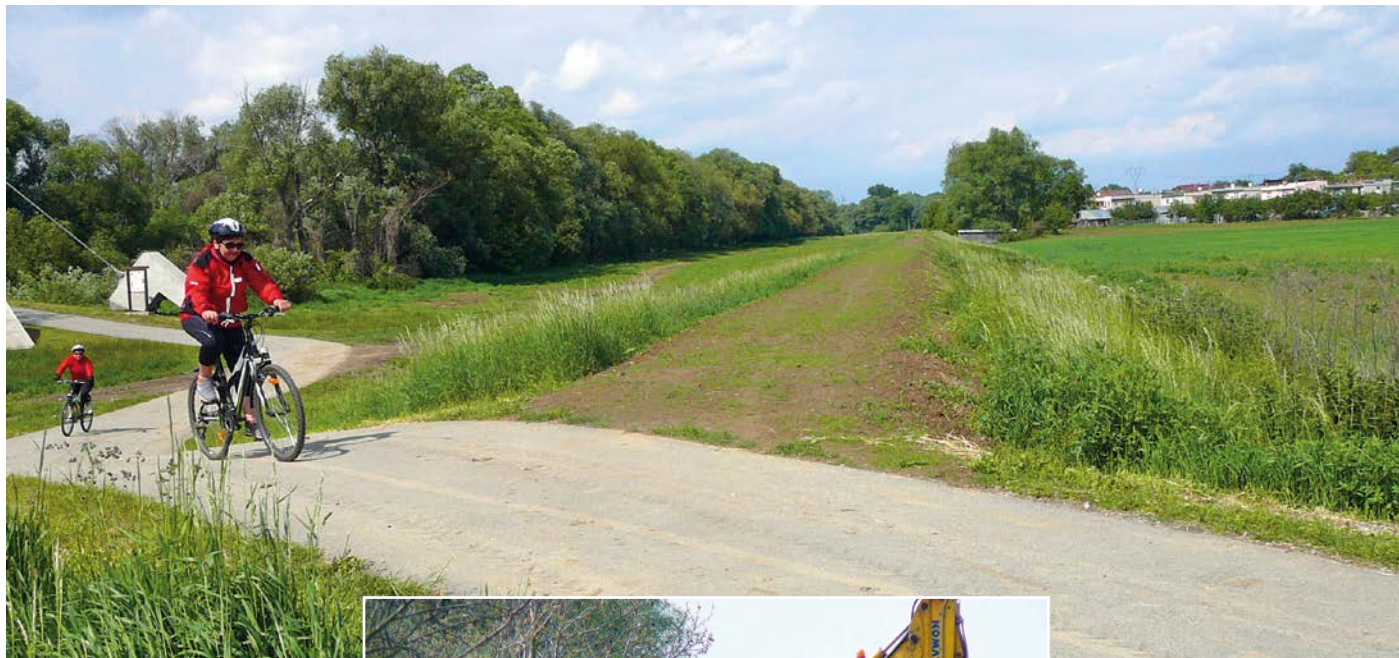
Stranu pripravili obce a redakcia

Stretnutie historických vozidiel Cassovia Retro 2016 malo v tomto roku na svojej ceste do Maďarska a späť zastávku v Haniske. Miestni pripravili pre vodičov historických vozidiel malé občerstvenie.

Keď voda pohrozí

Aby bol živel pod kontrolou...

Opravená koruna hrádze, bezpečná aj pre cyklistov

Storočná voda, ktorá zúri-la začiatkom júna roku 2010, zasiahla aj náš región. Hoci niektoré oblasti východného Slovenska dopadli ešte horšie, povodeň napáchala aj u nás veľké škody, nehovoriac o zosuve časti kopca v Nižnej Myšli pod vplyvom silných dažďov. Hornád i Torysa z času na čas potvrdzujú, že ich sílu neradno podceňovať.

Z pohľadu povodia je územie na juh od Košíc širokým údolím, s malými výnimkami. Protipovodňovú ochranu obcí zabezpečujú väčšinou hrádze, ktorých parametre však na niektorých úsekoch nevyhovujú ochrane pred storočnou vodou z hľadiska bezpečnostného prevýšenia. Pre zaujímavosť, za storočnú vodu sa v koryte Hornádu pod Torysou pokladá prietok 965 kubických metrov za sekundu, v Ždani je to rovných tisíc „kubíkov“, pri hranici s Maďarskom 1010 m³/s.

Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Odštepny závod Košice (SVP) vykonáva správu a prevádzku vodných tokov a vodných stavieb. Pripravuje a realizuje plány na opravy a údržbu tokov. Konkrétne ide o **cyklickú údržbu** (rekultivácia, kosenie, ošetrovanie brehových porastov), ale aj

Z prác na oprave hrádze pri obci Trstené pri Hornáde, máj 2016

stavebné akcie väčšieho rozsahu. Zabezpečuje tiež prípravu a realizáciu preventívnych protipovodňových opatrení v rámci investičného plánu podniku..

Príkladom aktivít košického závodu SVP je odstránenie štrkových lavíc v chotári Trsteného a Gyňova v roku 2013. V minulom roku sa realizovala protipovodňová hrádza v Čani a v tomto roku prebehlo navýšovanie hrádze v Trstenom. Ako však pre Abovský hlásnik poznamenal technicko-prevádzkový námestník košického závodu SVP **Stanislav Dobrotka**, v prípade „veľkej vody“ údržba a všetky opravy strácajú prioritu, do popredia sa operatívne dostávajú povodňové zabezpe-

čovacie práce, resp. odstraňovanie povodňových škôd.

Po povodniach v roku 2010 sa odstraňovali následky v niekoľkých našich obciach. V Nižnej Myšli pre-

behla oprava ľavostrannej hrádze Hornádu. Vo Vyšnej Hutke sa odstraňovali záтары a nežiaduce nánosy, v Nižnej Hutke sa okrem toho stabilizovala brehová čiara. V katastri Ždane upravovali koryto a opravovali murovanú prehrádzku potoka Torok, v Trstenom stabilizovali koryto potoka Morotva.

Podľa projektu „Mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika vodných tokov Slovenska“ máme aj v našom mikroregióne obce, ktorým sa bude venovať pozornosť najmä zvyšovaním ochranných hrádzi a čistením koryt. Sú to: Košická Polianka, Vyšná Hutka a Nižná Hutka (Torysa), Nižná Myšľa (Olšava i Hornád), Čaňa, Ždaňa, Gyňov, Trstené a Seňa (Hornád).

S použitím materiálov SVP, š.p., O. z. Košice, pripravil Anton Oberhauser, foto: ocú Trstené p. H.

Hornád vo faktoch

- ❑ pramení neďaleko podtatranskej obce Vikartovce vo výške 1 050 metrov n. m.
- ❑ na území SR tečie v dĺžke 193 km
- ❑ v Maďarsku sa po ďalších 93 km vlieva do rieky Slaná (Sajó) pri obci Ónod
- ❑ povodie na Slovensku má rozlohu 4 403 km²
- ❑ najväčšou priehradou na toku Hornádu je Ružín
- ❑ najvýznamnejším ľavostranným prítokom je Torysa, pravostranným Hnilec

O našej abovskej identite - časť druhá

O pôvode názvu „Hornád“

Rieku Hornád vnímame my Abovčania odnepamäti ako „našu“. Nič na tom nemení ani to, že preteká aj územiami susediacich stolíc – Spiša a Šariša. Úlohou tohto článku je osvetliť jeden z tých menej známych faktov o nej – jej samotný názov. Treba uviesť, že náš Hornád patrí do kategórie väčších, významných riek. Ich názvy sú spravidla staršie ako pomenovania malých riek a potokov. Dokázali odoláť tlaku rôznych zmien etnicko-jazykových pomerov svojich používateľov a zachovali si svoju pôvodnú, neraz len nepatrne zmenenú podobu.

Tak je to aj s našim Hornádom. O výklad pôvodu jeho názvu (etymológiu) sa doteraz pokúšalo mnoho historikov a jazykovedcov. Východiskom pre všetky úvahy sú najstaršie známe záznamy názvu našej rieky v Anonymovej kronike z obdobia okolo roku 1200, a to v podobe *Honrat*, *Honrad*. Anonymus existenciu tohto názvu predpokladal už v období pred príchodom Maďarov do povodia hornej Tisy, teda pred 10. storočím. Naznačil tak jeho slovansko-slovenský pôvod. Všetci autori usilujúci sa o etymológiu názvu Hornád museli zohľadňovať veľkosť územia a rozmanitosť jazykových pomerov (na začiatku letopočtu germánske kmene, po nich Kelti, neskôr Slovania, slovansko-avarské spoložitie, Maďari, nemeckí kolonisti, skupiny Poliakov, Rusov, Valachov...).

V najväčšom počte sú tí, čo názvu Hornád priznávajú slovansko-slovenský pôvod a toto tvrdenie dokladajú vierohodnými (aj archeologickými) argumentmi. Podľa nášho najlepšieho etymológa z ostatného obdobia, **prof. Šimona Ondruša**, má rieka Hornád svoje pomenovanie podľa slov *hora* – *horný* s príponou *-at/-ad*, čo treba chápať tak, že pre prichádzajúcich kolonistov z juhu prameň Hornádu bol ďaleko na severe – „hore“. Príponu *-ad* možno označiť za pozostatok z praslovančiny – „voda“: Horn-ad, Hornad.

Doc. Ladislav Bartko

Poznámka

EKO región – AKO ďalej?

Lúče slnka nás lákajú do záhrad, do prírody, len tak sa poprechádzať, zašportovať a pookriať na duši aj na tele. Ďalšou motiváciou je zhodiť pred letom aj nejaké to kilečko.

Príležitosti v našom regióne na to máme dosť. Sú tu pekné lúky, lesy, polia, rieky, jazerá. NAŠE. Všetko, čo si môžeme želať. Radosť sa na to pozeráť. A ešte väčším zážitkom je spoznať na vlastné oči, ovoňať, dotknúť sa, pocítiť. Nasávať energiu, či už ako peší turista, alebo zo sedadla bicykla...

Takto by to bolo v úplnom poriadku. Znie to až idyllicky... až kým človek nenatrafí na niečo, čo do prírody určite nepatrí. Áno, mám na mysli odpady. Hory odpadkov. Odpad z domácnosti, plasty, elektro, pneumatiky, stavebný odpad... Toto všetko sa nám „podarí“ nájsť doslova len pár krokov za našimi domami.

Je načase, aby sme spoločne začali proti tomuto neduhu intenzívnejšie bojovať. Spoliehať sa na morálku a zodpovednosť už nestačí. Zopár neporiadnych jedincov nám predsa nemôže takto zamoriť odpadom náš pekný región. Bytostne sa to týka nás všetkých. Nikto nie je ostrov...

V každej obci regiónu je dostatočne zabezpečený zber, odvoz a likvidácia odpadu. Nie je dôvod uchýľovať sa k takémuto počinaniu. Neodkladajme odpad do prírody. Tam predsa nepatrí, učia sa to už škôlkari. Alebo - po nás potopa?

Spoločne to určite dokážeme zmeniť. Chráňme si NAŠE!

Stanislav Hanzel',

zástupca starostu a člen komisie ŽP v Kokšove - Bakši

Dôvetok redakcie: Kokšov-Bakša, ležiaca na brehu Hornádu, je jednou z obcí, ktorá vždy na jar organizuje obecné brigády. V tomto roku sa zamerali na čistenie okolia štrkového jazera - stromovej aleje.

Potulkou z Čane popri Hornáde...

Budov kút

Obec Čaña bola odjakživa spojená, v dobrom, a povodňami i v zlom, s riekou Hornád. Ohraničuje obec po pravej strane. Na jar

a začiatkom leta sa stačí vybrať po násype od „Malej Čane“ a môžeme obdivovať krásy pravého brehu až po Trstené.

Hornádske rameno Budov kút je v katastri Čane unikátnym, vzácnym miestom s výskytom vzácných živočíchov a rastlín

ocú Čaña

Meandrami Hornádu

Od čipky po veľkú chobotnicu

Zákutia Hornádu stoja za návštevu oboch strán našej hranice. Vydajme sa po stopách dvoch skúsených turistiek - a nechajme si uspokojiť túžbu po pokoji i dobrodružstve zároveň.

► Zastávka prvá - Morotova

Vchádzame medzi vysoké stromy a ihneď nás obklopi sviežosť, pohoda. Počujeme šum rieky aj vysokých porastov, spev vtákov - všetko v harmónii. Príroda si tu pulzuje bohatým životom, ktorého sa na krátky čas stávame súčasťou. Sme v časti Morotova v Trstenom pri Hornáde - blízko miesta, kde Hornád v južnom širokom oblúku opúšťa Slovensko, aby viacerými meandrami, akoby čipkami, zdobil spoločnú hranicu našej krajiny s Maďarskom a pod Abaújvárom vytvoril unikátnu slučku. Neďaleko - severným smerom - je nová cyklotávka, ktorou možno prejsť do Győva popri mŕtvych ramenách Hornádu. Rozhodneme sa však ostať tu, prebrodiť zarosenú trávu a len tak v tichu vnímať tok rieky.

► Zastávka druhá - Abaújvár

Abaújvár - len 6 km od hraníc. Dedina s gotickým kostolom, zvyškami hradu a s ním sa viažucimi slávnosťami dýcha dávnou históriou a najnovšie aj mostom spájajúcim túto oblasť Hornádu s Kechnecom a Seňou. Oddýchnuť si možno aj pri rybníku za obcou.

► Zastávka tretia - chobotnica alias omega

Čerešnička na torte meandrov, kvôli ktorej sa oplatí merať loďkou, autom či na bicykli vzdialenosť asi 10 km od hraníc do maďarskej obce Zsujta. Hornád tu meandruje unikátnym spôsobom. Jeho tok vytvára grécke písmeno omega alebo - pri troche fantázie - obrovskú chobotnicu.

Máme veľmi dobrý pocit. Nášť cestu až k vrcholu chobotnice nám pomáha mapa Mikroregiónu Hornád s názvom Cyklotúry juhovýchodne od Košíc, ktorú sme pred ôsmimi

Časť meandru pri obci Zsujta

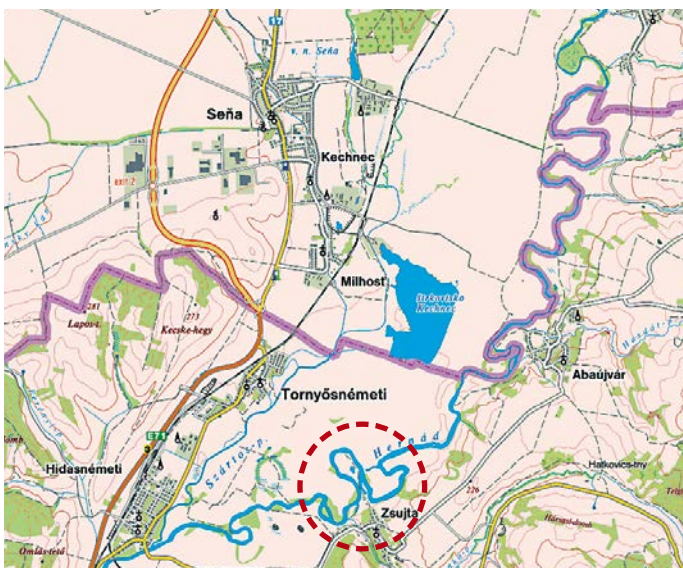
rokmi v redakcii Abovského hlásnika pripravili pre Regionálne združenie obcí Hornád.

Auto odstavujeme pri rieke, po tom, ako sme asi kilometer išli po jedinej asfaltovej odbočke v obci. Kráčame po poľnej ceste - úzkej šiji, ktorá tvorí hrdlo chobotnice. Pod nami v mokrinách vidíme kvitnúť žlté kosatce. Vnímame tú zvláštnosť - po strane našich rúk tečie Hornád smerom hore, po strane druhej dole.

Širokými lúkami - po ledva viditeľnej ceste s vysokou trávou mierime k temenu chobotnice. Jej hlava, oblúk meandru, má naozaj úctyhodné rozmery!

Majestáty rieky

Na mape Mikroregiónu Hornád je zakrúžkovaný úsek Hornádu, ktorý v Maďarsku meandruje v tvare písmena omega

Sme na mieste. Oblúk rieky na vrchole omegy je naozaj čarovný. Slnko parádne svieti, nikde ani živej duše. Ponáram sa do vody, zatiaľ čo **Agi Delimanová**, moja sprievodkyňa a znalkyňa prírody v Košickej kotline, sa teší z kamených opálov, ktoré nachádza v nánosoch štrku. Predstavujeme si, ako romanticky by sa dalo omegou plaviť na loďkách. Pár dní nato nás skúsení košickí vodáci upozorňujú, že splavovanie meandrov Hornádu pod Trsteným je drina. Treba počítať so spadnutými stromami, naplaveninami a prudkými tokmi. Odporúčajú vystihnúť akurát stav vody, zobrať pevnú laminátovú loďku, lebo o nafukovaciu by sme - ako hovoria - prišli. Dáme si poradiť. Nech žije leto!

Katarína Čániová, foto: autorka a Agnesa Delimanová

Spolu nájdeme riešenie

Úsmev ako dar pomáha v regióne

Na Obecnom úrade v Ždani vzniklo detašované pracovisko charitatívnej organizácie Úsmev ako dar. V regióne poskytuje odborné poradenstvo a bezplatnú pomoc pre rodiny či jednotlivcov v kríze. Sociálna pracovníčka **Daša Ondovčíková** poradí v situácii, keď si ľudia pomôcť nevedia, skontaktuje s odborníkom pri riešení bývania, zamestnania,

výchovných či vzťahových problémoch. Kancelária je otvorená **v stredu od 7:30 do 16:00**, kontakt na sociálnu pracovníčku 0902 072 634. Príďte, spolu nájdeme riešenie!

Úsmev ako dar už vyše 30 rokov v zmysle poslania Aby každé dieťa malo rodinu! pomáha rodinám v zložitých situáciách s cieľom zabrániť ich rozpadu, pracuje

na návrate detí z detských domov do biologických rodín. Sprevádza ľudí, ktorí sa rozhodli osvojiť si dieťa, procesom náhradného rodičovstva a buduje krízové centrá po celej krajine.

Úsmev ako dar
...aby každé dieťa malo rodinu

Kde je vôľa, tam je cesta

V tomto duchu zrekonštruovali v apríli dvor v Materskej škole Kokšov-Bakša. Prvým krokom bol výrub mohutných líp, čím sa uvoľnila veľká časť plochy na hranie. Obec zakúpila nové pletivo, stromy, hračky, kvety. Vybavenie stálo vyše 700 eur. Finančne sa nedá vyjadriť pomoc oteckov, ktorí pomáhali s fyzicky ťažšími prácami. Rodičia a obecný úrad ešte zorganizovali aj zbierku na detský drevený vláček.

Správy z Trsteného

Základná škola v Trstenom pri Hornáde má za sebou jar bohatú na podujatia. Sviatok učiteľov oslávili **dňom otvorených dverí** s pomyselným výletom do 11 krajín - krajiny športu, hudby, fantázie, jazykov, ale aj krajiny hračiek či dárnych dôb.

Jedna z krajín bola aj zelená. Nečudo, veď trstenskú školu je už niekoľko rokov zapojená do programu Zelená škola. Deň Zeme si učitelia i žiaci pripomenuli „**odšŕavovacím maratónom**“ s ovocím a zeleninou. Šúpalo sa, ochutnávalo, súťažilo, tvorilo i vzdelávalo.

Zelená škola mala „prsty“ aj vo výrobe kreatívnych predmetov

z odpadového materiálu. Medzi predmetmi, ktoré **recyklovaním** dostali nový život, je strom z papierových roliek, človeček nehnúvaj sa z plastových vrchnákov, stojan na písacie potreby z PET fliaš či dokonca obraz Havajčanky.

Do terénu sa osadenstvo školy vybralo v máji, aby s OZ Priatelia trstenskej prírody sadili ďalšie stromy do **Aleje priateľov prírody** medzi Trsteným a Skárošom. Školáci vlastnoručne vykopali jamy, zasadili dve lípy, zaliali vodou a zasypali hlinou.

Stranu pripravili školy, obce a redakcia

S Erasmusom do Slovinska

Hanišťania na čele so starostom **Milošom Barcalom** a riaditeľkou ZŠ **Helenou Borufkovou** sa koncom mája vrátili zo Slovinska, ktoré navštívili v rámci programu Erasmus s podporou EÚ. Na starostu Hanisky cesta veľmi zapôsobila:

„Kultúrou a prírodou sme si podobní. Ale v prístupe a využívaní možností sú veľké rozdiely. Stávajú sa tam už dlho nové školy

ly - pekné, s modernými veľkými telocvičňami, monitory na chodbách informujú žiakov o novinkách. Žiaci majú k dispozícii desiatu a olovrant, v triedach a jedálni je celý deň zdarma ovocie. Angličtina je oveľa samozrejmšia ako u nás, aj v škole. Slovinci majú aj školské autobusy. Prijímacie skúšky na stredné školy neexistujú. V materských školách sú umiestnené všetky deti od 3 rokov, za škôlku sa platí podľa príjmu

rodičov. Obce sú spojené jedným vedením - napríklad jeden župan (starosta) pre 12 obcí, čo je asi 16 000 obyvateľov. Aj školy fungujú pod jedným vedením - ZŠ Stična má 6 podružných škôl v okolitých obciach, ktoré riadi.“ V jednej z nich sa nachádza múzeum histórie školstva, kde sa starosta a riaditeľka na chvíľu ocitli v prvej lavici počas praktickej ukážky vyučovania v minulosti.

Materské centrum Belžáčik

Už niekoľko rokov v obci Belža pôsobí občianske združenie (OZ) Belžanskí priatelia. Organizuje aj podujatia pre deti a mládež. V tomto období robí kroky na zriadenie materského centra Belžáčik. Využíva zrekonštruovanú miestnosť v kultúrnom dome, kde sa mamičky s deťmi stretávajú. Zámerom je pokračovať v rekonštrukcii priestorov, aby mohli činnosť centra rozširovať. Mamičky z Belže a predsedníčka OZ **Ing. Katarína Hanušovská Tóthová** získali veľa inšpirácie na návšteve MC Harmónia v Prakovciach, kam ich vzal starosta **Ondrej Pravda**. Vzájomné kontakty medzi Harmóniou a plánovaným Belžáčikom pokračujú. Rodia sa nápady, s ktorými môžu aktívni ľudia v obci pracovať.

Na Várhedí očakávajú hlavne mladých

Pod patronátom Michala

Raz v roku zostanú na Slovensku všetky múzeá a galérie otvorené do noci. V sobotu 21. mája sa k Noci múzeí a galérií prvý raz pripojila Nižná Myšľa. Z iniciatívy **Márie Jamborovej** a za podpory starostu **Miroslava Sisáka** zostali v teple sobotný večer až do 23. hodiny prístupné miestne atrakcie, od Myšlianskeho múzea cez archeologickú lokalitu až po budovaný skanzen.

Hoci času nebolo veľa, na deň D sa obec rozhodla sprístupniť podzemné priestory kláštora. Rozľahlé chodby siahajú spod múzea až pod Baziliku sv. Mikuláša. Osvetlené sú v premiérový večer len pomocou

sklených nádob so sviečkami. Prichádza nečakané množstvo ľudí, dobrovoľná sprievodkyňa **Helena Peterčáková** si od piatej do deviatej nemá kedy oddýchnuť...

Podzemné priestory kláštora si pamätajú už rok 1288, keď tunajšie prepošstvo zastrešovalo sedem dedín, až po dosť vzdialený Ďurkov a Malú Viesku. Prvým prepoštom bol **Michal**. Práve jeho stretávajú návštevníci v mníšskej sutane a recesistickej maske kostry - to ak by sa im zdalo, že podzemie je málo strašidelné... „Kláštor zažil nájazd Bratříkov v 15. storočí, neskôr ho mali v správe jezuiti,” rozpráva pa-

Nádvorie múzea čakalo víťalo návštevníkov v netypickom čase

ni Helena. Okolo roku 1780 prebrala kláštor svetská správa, v tom čase sa prisťahovalo 24 nemeckých rodín. Za komunistov tu družstevníci dokonca skladovali zemiaky, sčasti boli priestory upravené ako protiletecký kryt. V stáročnej studni je dodnes čistá voda.

Na noc múzeí prišli domáci i ľudia zo širšieho okolia. Je tu i šéf archeologických výskumov **Ladislav Olexa**. Pozýva na obľúbené podujatie **Návrat na Várhedí**, ktorého 5. ročník sa uskutoční 10. a 11. septembra. „Chceme sa zamerať na mladých. Ukážeme archeologický výskum, budú aj historické remeslá. Na nálezisku pracujú celé leto kolegovia z Východoslovenského múzea - na miestach, kde sa robí skanzen.” Palisády, brána a ďalšie zreštaurované prvky čakajú aj na vašu návštevu.

Tono Oberhauser, foto autor a ocú

Pani Peterčáková sprevádza podzemím

S „novodobým” Michalom

Finalistka Miss Slovensko 2016 miluje zvuk motorky

Na prestížnej súťaži krásy Miss Slovensko 2016 svoju obec i región krásne predstavila usmievavá 18-ročná **Diana Bujdošová** z Nižnej Myšle. Najmladšia súťažiaca bez skúseností v modelingu síce nevyhrala, ale mnohých očarila jemnou krásou a veselosťou. „Nádherný večer, ktorý som si najviac užila. Nikdy naň nezabudnem,” vyznáva sa Diana, ktorá sa na Miss prihlásila zo dňa na deň.

Si súťaživý typ?

Áno, som. Zapojila som sa do športových súťaží v motokrose a atletike.

Čo všetko si sa počas príprav na Miss Slovensko 2016 naučila?

Lepšie komunikovať, aj lepšie chodiť vo vysokých topánkach, pretože nikdy predtým som ich nenosila. Som za to vďačná, určite ma to posunulo vpred.

Zvuk motorky ti je celkom

blízky. Povedala by si nám viac?

Od malička ma ocino brával so sebou na motokárske súťaže alebo na rely. Vkuse som sa hrala s bratrancami a prišlo mi úplne normálne sadnúť na štvorkolku, motorku, alebo do rýchleho auta. Je to fakt super a ten zvuk milujem.

Láka ťa práca modelky alebo máš vysnívané úplne iné povolanie?

Práca modelky ma láka od malička, no nikdy sa mi nepodarilo sa ňou stať. Až na súťaži Miss Slovensko sa mi splnil sen.

Si študentkou obchodnej akadémie. Čo vnímaš ako najväčší problém slovenského školstva?

Podľa mňa je to nedostatočná prax a príprava na reálnu prácu.

Prezradila by si nám niečo o sebe, čo možno málokto vie?

Od mala som veľmi rada umývala riad. No čím som bola staršia, táto záľuba sa vytratila a teraz už našťastie máme umývačku riadu.

So súhlasom www.mmagazin.sk spracovala mf, red, foto: internet

Polovníci hostili priateľov

Areál strelnice v Nižnej Hutke sa stal už po šiesty raz dejiskom Okresného poľovníckeho dňa. Opäť sa bolo s kým stretnúť, na čo pozeráť. Po prvý raz bolo v rámci dopoludňajšej ekumenickej bohoslužby obetované patrónovi poľovníkov Hubertovi mláďa diviaka, narodené na jeseň. Medzitým sa kuchári z 10 tímov pustili do varenia gulášu z diviny. Zápolilo sa aj v hode drevenou „flintou do žita“ čo najďalej. Súťaže pomáhali organizovať mladí poľovníci-čakatelia. Kým sa stanú plnoprávnymi členmi okresnej poľovníckej komory, musia absolvovať niečo vyše ročný kurz a podporovať aktivity komory.

Návštevníci si na oficiálnej strelnici skúšali strelbu na asfaltové holuby. Deti sa priučili strelbe zo vzduchovky i základom hrnčiarstva. Celý deň bola k dispozícii prezentácia dravých vtákov, veľa divákov priťahovala kynologická šou. Čakanie na vyhlásenie výsledkov spestrili Košickí špiváci a Hutienka. Najchutnejší guláš vyšiel po roku znova spod varešiek poľovníkov z Medzeva, podľa členky „degustáčnej komisie“, starostky Nižnej Hutky **Márie Szászfaiovej**, celkom zaslužene.

Poľovníckym dňom sa opäť zviditeľnila aj obec a región. Šéf okresnej komory **Ludovít Lippai** je spokojný. „*Naše osadenstvo mladne, kurzy otvárame každý rok.*“ Po-

ľovníctvo je predovšetkým o priateľstve. Šťastie je jedna vec, závisť nad úlovkami kolegov by tu nemala mať miesto. Hlavne ide o dobrý vzťah k prírode. „*Najskôr sa o zver treba starať, až potom, ako my poľovníci hovoríme, sa jej zmocniť,*“ poznamenáva pán Lippai.

text a foto: tob

Dekorovanie Medzevčanov za top guláš

Kosatce na Rengeštove

Pýtali sme sa domácich. Viete, že na Rengeštove medzi Gyňovom a Belžou je lokalita, kde rastú žltú kosatce? Pokrútili hlavami, že nie - hneď sa však o tento fakt zaujímali. Nuž teda: mokrina so spomínanými vzácnymi kvetmi na nachádza asi v polovici dvojkilometrovej poľnej cesty medzi spomínanými obcami. Pamätníci hovoria, že dakedy tam stáli gyňovské domy, ktoré sa prepadli pod zem.

Katarína Čániová,
foto: autorka

Leto v záhrade

Začiatok vegetácie bol pre našich záhradkárov priaznivý. Regiónu sa vyhli zničujúce mrazy z konca apríla a chladný vietor. Výstrahou nám môžu byť unáhľené výsevy a výsadby zeleniny do voľnej pôdy. Pamätajme tiež, že pri mrazoch pomôže zadyňovanie a podhrievanie vzduchu.

► Prehľad úkonov pri rastlinách:

Rajčiaky - pri kolíkových odrodách nechávame jeden-dva výhonky a na nich vylamujeme zálistky.

Zeler - zavlažujeme viac, väčšiu buľvu po obvode zbavujeme bočných koreňov tupým nožom.

Cesnak - pred zberom povylamujeme kvety, aby sa netvorilo semeno.

Prihnojovanie zelenín a ovocnín zvyšuje úrodu. Biologicko-minerálne hnojivá zapracujeme plytko do pôdy, kvapalné aplikujeme na pôdu.

Marhule - skracujeme mladé letorasty o 1/2 až 2/3 (nové odporúčanie), spôsobíme tým zníženie a zahusťenie koruny. Na jeseň prebytočné prírastky preriedime.

Letný rez ruží robíme po odkvitnutí nie pod kvetom, ale nižšie. Na hrubšom dreve vyrastie dlhšia stopka s kvetmi.

Preriedovanie plodov jabloní a broskýň prináša veľké plody.

Zber ríbezlí po dozretí plodov na staršom (4-ročnom) dreve môžeme robiť na stole po vypilovaní konárov celkom odspodu.

Vendelín Nádaský,
ZO SZZ Ždaňa

Dôchodcovia zo Sokolian mali počas výletu do Poľska zastávku v Zamaguri. Prezreli si Červený Kláštor a výstavu o histórii liehovarníctva v Hniezdom.

Východniarky, ste bohovské!

Celé Slovensko už vie, ako dobre v Čani varia. „Tajomstvo mojej kuchyne“ odhalili v rovnomennej televíznej relácii ženy zo súboru Klubovčanka. Čiperné dôchodkyne z nášho regiónu priviali na západ pravý východniarsky vietor a na mieru ušitou piesňou rozveselili televízny štáb. S nápadom prihlásiť sa do relácie RTVS prišla predsedníčka klubu dôchodcov **Jolana Bitová**, a tak sa celá spevácka skupina vydala do Bratislavy. Spoločne s **Martou Neckarovou** sa odvážne postavili pred kameru. „Pani Kamilke sa veľmi páčili naše kroje“, vraví pani Jolana. „Povedala nám, že sme bohovské a je rada, že sme prišli“. V televíznej kuchyni pripravila kuracie stehná na hlávkovej kapuste s „buchťou“.

Pani Marta, telom i dušou folkloristka, celému Slovensku pre-

zradila domáci recept na kysnuté trávničky. Kamila Magálová sa popri ich príprave naučila aj po východniarsky. To, že koláče sú báječné, potvrdzujú nielen obľubujúci sa redaktori, ale aj komentár z facebooku: Ďakujeme, je to

výborné. Dobré sa z toho priberá pri telke. „Polhodinové varenie na obrazovke sa nakrúcalo tri hodiny. Z televízie tam bolo viac ľudí ako účinkujúcich,“ prezradili ženy zo zákulisia, „vraveli nám, keď máme tleskať. Bolo to super,

veľa sme sa nasmiali“. RTVS svojím nápadom urobila skvelé meno obci a predstavila región v najlepšom svetle. Vysielanie z 5. júna s Klubovčankou si môžete pozrieť v archíve (www.rtvsk.sk/televizia/archiv/10164/96564).

Nezabudnuteľný zážitok: Dôchodkyne z Klubovčanky varili v televízii

Seňa: SMS rozhlas

Od mája 2016 oboznamuje obecný úrad s dňaním v Seni aj prostredníctvom krátkych textových správ (SMS). Ide o efektívnu priamu komunikáciu s občanmi. Pomáha tým, ktorí sa z práce vracajú neskôr a nemajú možnosť počuť obecný rozhlas. Správy sa rýchlo a efektívne dostávajú na telefónne čísla zaregistrovaných občanov. Kto chce, môže sa registrovať na obecnú úradu alebo na internetovej adrese: <https://www.smsspravodaj.info/registracia-prijemcu.html>

Rozhlas v Seni dopĺňujú správy do mobilu

Rekonštrukcia verejného osvetlenia

Blikajúce alebo nefungujúce svetlá verejného osvetlenia, či takpovediac tma ako v rohu? Časté výpadky osvetlenia pri veternom počasí? To už nie sú problémy Valalík. Vyriešili ich z prostriedkov z eurofondov vo výške 441 740 €. Staré neúsporné svietidlá boli v celej obci vymenené za LEDky. Počet svietidiel stúpol z 350 na 460, sú už skoro na každom stĺpe. Nový štvoržilový kábel nahradil piaty neizolovaný vodič. Nové svietidlá svie-

tia intenzívnejšie, no zároveň sú úsporné. Celý systém riadi počítač, čo sa dá využiť napríklad pri znížení intenzity osvetlenia v noci. „Veríme, že nové verejné osvetlenie prispeje aj k zvýšeniu bezpečnosti na našich cestách,“ vraví **Jana Pelegrin** z obecného úradu Valalíky.

Žiadosť Nižnej Hutky o výmenu svietidiel úspešná nebola, no do výmeny sa napriek tomu pustili. Z vlastných prostriedkov, dodala starostka **Mária Szászfaiová**.

Obecne i medziobecne - Sokolany po novej ceste

Presne 678 metrov meria nový úsek spojovacej cesty Plynáreň-Sokolany. Súvisí s výstavbou rýchlostnej cesty R4 z Košíc do Maďarska. Aj preto sa na jej otvorení koncom apríla zúčastnili predstavitelia Národnej diaľničnej spoločnosti, Košického samosprávneho kraja, Okresného úradu Košice-okolie a nechýbal ani domáci starosta **František Beregszászi**.

Opravený je už aj úsek cesty medzi Krásnou nad Hornádom a Košickou Poliankou. Havarijný stav si vyžadoval kompletnú výmenu telesa vozovky v hrúbke 53 centimetrov a dĺžke viac ako 1,5 kilometra.

Slávnostné prestrihnutie pásky v Sokolánoch 30. apríla

Stranu pripravili obce a redakcia

Ždaňa hostila skvelých tanečníkov

Ostrohy iskrili v tanci

V regióne máme nielen dobrých spevákov, ale aj tanečníkov. **Pavol Kacvinský** s **Janou Kozelovou** z valalického FS Kadlubek ako jediní reprezentovali región Hornád na krajskej súťaži sólistov tanečníkov v ľudovom tanci – Šaffova ostroha. Tancami „Do šaflíka“ a miestnym čardášom sa umiestnili v bronzovom pásme v kategórii interpretujúcej vlastnú regionálnu tanečnú tradíciu. V Ždani sa predstavilo celkom 65 účinkujúcich v štyroch kategóriách. Podujatie pripravilo kultúrne centrum Abova v spolupráci s obcou Ždaňa.

Monika Floriánová, foto: Kultúrne centrum Abova

Tanečníci zo súboru Kadlubek sa v konkurencii rozhodne nestratili

Prvé CD po 20 rokoch

S piesňou na perách

Paradne ňvesti z Valalík si splnili po mnohých rokoch sen. S muzikou **Milana Rendoša** nahrali svoje prvé CD s 23 ľudovými piesňami z abovského kraja. „*Pán Rendoš bol prekvapený, že tieto piesne ešte nepočul,*“ prezradili speváčky, „*niektoré nás naučila 80-ročná babka z obce.*“ Takmer šesťhodinové nahrávanie a obzvlášť spievanie v sprievode profesionálnych hudobníkov bol pre ňvesti veľkým zážitkom. Na ich obľúbenú „Podzme domu micenske dzevečky“ si počkáme do jesene, keď CD oficiálne pokrstia.

flo

Čierni vtáci z Budapešti doleteli do Sene

Seňa otvorila tohtoročnú sériu dní našich obcí už 28. mája. Veľký úspech zožalo vystúpenie revivalovej skupiny Black Birds z Budapešti, ktorá patrí medzi najúspešnejšie kapely imitujúce legendárnych chrobákov, The Beatles. Precestovali Európu od Španielska po Nórsko, v Liverpoole získali 3. miesto na celosvetovej súťaži. V Seni sú veľmi hrdí, že budapešťianski „čierni vtáci“ poctili svojou návštevou práve ich obecný deň, ktorý sa po všetkých stránkach vydaril.

ocú Seňa

Festival chrámových piesní

Ušľachtilé umenie chrámových spevov je pre náš región už typické

Už krásnych 26 rokov sa ozývajú v kostoloch nášho regiónu chrámové spevy. Festival chrámových piesní láka zbory z rôznych obcí, dokonca i miest a aj rôznych cirkví. Tohtoročný jarný festival sa konal začiatkom apríla v Kostole mena Panny Márie v Čani. Novinkou bolo vystúpenie hostí zo Slanca, chrámového spevokolu Chorus Stefani. Pozdvihol festival na ešte vyššiu, pestrejšiu umeleckú úroveň.

ocú Čaňa

Úspešná Dargovská ruža

Úspešní chlapi-speváci z Trsteného pri Hornáde

Priamy postup na krajskú súťaž

Mužské spevácke skupiny predviedli v Košiciach svoje zlato v hrdle. **Hrabov** z Trsteného pri Hornáde postúpil do zlatého pásma a do krajskej súťaže. Taktiež zlatú **Domovinu** z Čane porota navrhla na postup na kraj. Ani ženy sa nenechali zahanbiť. **Zuzana Bandurová** a **Paradne ňvesti** z Valalík, **Hanišťanka**, **Domovina** a **Čerešenka** z Trsteného pri Hornáde hviezdili v top kategórii Dargovskej ruže.

V striebornom pásme súťažnej prehliadky sa z regiónu umiestnili ženské spevácke skupiny **Kadlubek** z Valalík, **Gečanka**, **Skárošanka** a **Odvažné ženy** z Vyšnej Myšle. Bronzové pásmo patrilo valalickým mužom, **Pavlovi Kacvinskému**, **Marekovi Rudňanskému** a spevákom zo skupiny **Kadlubek**. Súťažné ľudové piesne laureáti predstavili aj v galaprograme na Abovských folklórnych slávnostiach v Rozhanovciach.

mf, foto: kca

Retro majáles v Belži

Dážď 14. mája nepotešil, ale ani neodradil. Pred 16. hodinou to v belžianskom kultúrnom dome ožilo. Majáles otvoril súbor Domovina z Čane. Chlapci na čele so starostom vzali na plecía 6-metrový máj a vyrazili na pochod dedinou. Ako sprievod kráčal ulicami, ustal aj dážď, a tak sa postupne pridali ďalší. Zástup sa vrátil ku kultúrnemu domu a sledoval stavanie mája. Súčasťou programu boli autička volkswagen chrobák, ktoré povozili hlavne nadšené deti. V sále bola pripravená výstava retro predmetov - staré rádiá, televízory, hodiny, fotografie, detský kočík zo 60. - 70. rokov, potraviny v retro edícii obalov. Všetci veria, že vznikla nová tradícia.

Predtým, ako sa máj vydal na cestu, potreboval skrášliť

Deň detí

Pestré oslavy

Počas Dňa detí v Košickej Polianke najviac zaujali domáci dobrovoľní hasiči. V areáli ZŠ predviedli novučkú protipožiarnu techniku, ukážky útokov s vodou na horiace objekty a na radosť detí nafúkali veľkú penu. V areáli multifunkčného ihriska si oslávenci vyskúšali svoju zručnosť a rýchlosť, mamičky si dali v chládzku telocvičnú tradičný maratón v zumbě.

V Nižnej Hutke bol deň detí netypicky karnevalový. Namiesto masky niektoré deti využili maľovanie na tvár. Na tvári, krku, rukách a nohách chceli štátne znaky, vlajky, autá, moderné rozprávkové bytosti. S hradnou pani sa spievalo, tancovalo a vyhrávali sladké ceny. Ďalšie pridala pani starostka. Tancovalo a súťažilo sa aj s lektorkou angličtiny. Po karnevale sa decká vyšantili na veľkom skákanom hrade.

Čaňa svorne spievala

Asi nie je náhoda, že práve v rozpuku jari sa slávi Deň matiek i stavajú máje. Najväčšia obec nášho mikroregiónu videla kombináciu týchto motívov. Kým deti zo základnej a materskej školy si pripravili program pre svoje mamky, stavenie mája postavilo do pozornosti mladé dievčatá.

Máje majú svoj pôvod v dávnej minulosti, keď ľudia kladli pred budovy stromčeky na ochranu pred zlými duchmi a chorobami. Postupne to prerástlo do podoby stavania májov pre dievčatá súce na vydaj. A veru musia byť krásne, aby deva nezostala v hanbe.

Suhaji v Čani tradične postavili máj na námestí, zatancovali verbunk. V programe okrem domácich vystúpili aj Trebišovské Furmane. Bodku za krásnym programom dali ľudové piesne v spoločnom podaní všetkých speváckych skupín.

Mnohoraké podoby Dňa matiek

Aj v tomto roku si sviatok mamičiek pripomenuli bezmála v každej obci nášho regiónu. Veď mamky si za svoju obetavosť rozhodne zaslúžia našu lásku a uznanie. A to každý deň v roku.

Žiaci Základnej umeleckej školy, ZŠ, MŠ aj folklórnej skupiny Kadlubeck priniesli bohatý program na Radosťník vo Valalíkoch.

Foto dole - vo Vyšnej Myšli je ešte niekoľko žien, ktoré aj bežne nosia typický kroj. Počas Dňa matiek ich zvečnilo oko fotoaparátu.

Kultúrny program v Košickej Polianke uplietli vystúpeniami detí MŠ, žiaci ZŠ, folklóristky Paradne nevesty z Valalík a ľudová rozprávačka Erža z Myslavy. Slávnosť bude pripomínať hrnček s erbom obce. Kokšov-Bakša (na obrázku) si vychutnala spev detí, skupiny Bakšaňe i vystúpenie dobrovoľných hasičov.

Stranu pripravili obce a redakcia

Iveco v Polianke hasí a hasí...

Keď 7. februára 2016 dobrovoľní hasiči v Košickej Polianke slávnostne preberali od ministra vnútra SR hasičské auto Iveco Daily,

starostka **Marta Petrilová** vyjadrila želanie, aby nikdy nemuselo vyrážať k požiarom. Aby slúžilo len na prípravu a preventívu. Želaniam

Uhasenie požiaru včelárskej maringotky košickopolianskymi hasičmi

život nevyhoveli. Už 14. februára sa „červený kohút“ rozkikírkal v objektu hydinárskej farmy niekdajšieho Agrokombinátu. Požiar dostali domáci hasiči s pomocou Iveca pod kontrolu. Suchá jar po miernej zime a zlozvyky vypaľovania suchých porastov prispeli k ďalšiemu požiaru v extraviláne, pri lese Veremba. A o pár týždňov opäť oheň. Tentoraz na šatni pri futbalovom ihrisku, kde tejto zimy už raz horelo. Plamene pohltili drevenú strechu pod plechovou krytinou. Hasili aj mimo obce – v Bysteri. Ale každé zlo je na niečo dobré. Spomínané výjazdy sú najlepšou školou pre získanie odborných praktických zručností.

Karol Dzugas,
foto: **Branislav Domonkoš**

Po čistení sezóna

Na konci apríla si treba zamať, vyčistiť okolie a upraviť terén pri starom a novom čaniarskom jazere. Po záslužnej brigáde mohli členovia miestnej organizácie rybárskeho zväzu Košice okolie spolu s dobrovoľníkmi otvoriť rybársku sezónu. Prvé preteky 1. mája tu boli pre mužov, ženy i deti. Víťazi dostali celoročnú povolenku na miestny rybolov i hodnotné ceny od sponzorov.

ocú/red

Do skákania!

Kokšov-Bakša sa dala na skákanie. Cvičenie na 10 trampolínach pre ženy beží štyrikrát v týždni (od nedele do stredy) v kultúrnom dome. Poplatok sú dve eurá na hodinu. Deti môžu skákať raz týždenne zadarmo, v sprievode rodičov. Treba mať čistú obuv a pitnú vodu.

ocú Kokšov-Bakša

Halová súťaž mladých hasičov

Takto rastú nádeje minimálne pre dobrovoľné hasičské zbory

V polovici marca sa zišlo v športovej hale v Čani vyše 100 mladých dobrovoľných hasičov. Konal sa 8. ročník halovej súťaže v réžii okresného výboru požiarnej ochrany Košice-okolie a v spolupráci s obcou. Chlapčenských družstiev súťažilo 23, dievčenských 11. Zmerali si sily v štafetách požiarnej dvojice, uzlovej štafete a štafete na 5x30 metrov. Na prvom mieste skončili chlapci z Čižatic a dievčatá z Keceroviec.

ocú Čaňa, red

Do práce na bicykli

Celoslovenská súťaž s týmto názvom prebiehala v máji. Zapojovala sa aj Čaňa, 89 jej cyklistov sa zaregistrovalo do 32 tímov. Všetci jazdci dovedna absolvovali 2 098 jзд a spoločne prešli 10 329,5 kilometrov. Prihlásiť sa mohol každý, kto býva alebo pracuje v Čani a na cestu do práce a z práce používa dvojkoľosového tátoša na vlastný pohon. „Zapojili sa zamestnanci ŽPSV, pekárne, pošty, obecného úradu, hasiči, firmy, ktoré pôsobia v Čani, zamestnanci U. S. Steel či Getrag. Hlavnou myšlienkou je bezpečnosť na cestách a podpora budovania cyklistických chodníkov. Žlté tričky upozorňujú vodičov, aby rešpektovali cyklistov a prenechali im 1,5 m krajnice,“ hodnotí koordinátorka za Čaňu **Mária Strachanová**. Akciu podporuje ministerstvo dopravy či mesto Banská Bystrica.

red

Najväčšie modelárske koľajisko

Na svoje si v Čani prišli nadšenci rôznych modelov

Miestny modelársky klub v spolupráci s obcou a základnou školou zorganizovali v Čani 7. ročník medzinárodnej súťaže plastikových modelárov. Seniori, juniori a žiaci súťažili v telocvični ZŠ v 23 kategóriách. Súčasťou podujatia bol 24-hodinový „patlák“, počas ktorého si účastníci stavali svoj model lietadla či bojovej techniky. Ťahákom dňa sa stalo najväčšie funkčné koľajisko zo železničných modelov postavené v strednej Európe. Zostrojili ho spoločne modelári z celého Slovenska. Akcie sa v tomto roku zúčastnili nadšenci zo šiestich štátov, čomu sa organizátori na čele s riaditeľom súťaže **Stanislavom Žoldákom** mimoriadne potešili.

ocú/red

Polianky opäť podmurovali tradíciu

Novou značkovanou trasou

Na 33. ročník prechodu Slanskými vrchmi „Z Polianky do Polianky“ sa v prvú májovú sobotu rozhodlo ísť 151 milovníkov prírody vo veku 6 až 75 rokov z Košickej Polianky, Sečovskej Polianky a okolia týchto dvoch družobných obcí. Boli medzi nimi aj turisti z Geče, Hanisky, Kalše, Nižnej Myšle, Poproča, Skároša, Ždane a v najväčšom zastúpení „Medvede“ z Čane.

Pešia trasa dlhá 16 km začínala v Dargovskom priesmyku, kde si všetci pri pietnom akte za zvukov štátnej hymny a sálv z pušiek členov Klubu vojenskej histórie Kras-

nogvardejci uctili 71. výročie oslobodenia. Minútku ticha venovali pamiatke len nedávno zosnulého predsedu komisie značenia Klubu slovenských turistov Košice - okolie **Waltera Gedeona**. Tragická udalosť mu neumožnila byť pri otvorení smerovníka novej, žltou značkovanej turistickej trasy z bočného hrebeňa pohoria do Ďurkova, kde pešia trasa končila.

Budúci 34. ročník bude v sobotu 6. mája 2017 a povedie z Dargovského priesmyku cez Lazy a Mazolíň do Sečovskej Polianky.

text a foto: Karol Dzugas

Zaslúžené chvíle oddychu na Črepníku pred chatou Rakaťa

Šlo sa 16 kilometrov aj po novoznačkovanej trase

Pochod, čo nepozná hranice

Na Veľkom Miliči už i veža

Klub turistov z Košíc v spolupráci s obcou Čaňa a miestnymi klubmi z košického okolia zorganizovali 11. ročník medzinárodného stretnutia turistov na Veľkom Miliči. Na pochod sa ráno 24. apríla vydalo zo slovenskej a maďarskej strany približne 250 turistov. Na vrchole Veľkého Miliča sa stretli na pravé poľudnie, privítal ich šéf košických turistov **Peter Dombrovský**. Zároveň bola v tento deň oficiálne sprístupnená nová vyhladková veža. Stretnutie pokračovalo v areáli autokempingu pri „Jazere Čaňa.“ Kultúrnemu programu dominovali spevácke skupiny, jedálnemu lístku guláš od turistov z Čane a zákusky od turistiek zo Ždane.

OcÚ Čaňa

Turisti po príchode z Veľkého Miliča si užili srdečné privítanie a chutné pohostenie v našom regióne, v areáli pri jazere Čaňa

Letný kalendár podujatí

Na čo sa môžete v našom regióne tešiť v najbližších dňoch a týždňoch? Nezabudnite sledovať aj stránku www.regionhornad.sk, kde nájdete vždy aktuálne pozvánky na podujatia.

25. júna - Valalický jarmok/ 24. ročník - Valalíky
 25. - 26. júna - Dni mikroregiónu Hornád - 13. ročník
 24. júla - Omša pri Koscelku - Nižná a Vyšná Myšľa
 24. júla - Odpustová slávnosť obce (od 16.00) - Trstené pri Hornáde
 27. august - Ždaňanský jarmok a Výstava zvierat (17. ročník) - Ždaňa
 28. august - Prechod Slanským pohorím (38. ročník) - Skároš
 Počas prázdnin sa budú konať v Čani turnaje v rôznych športoch. Sledujte www.obeccana.eu a dozviete sa viac.

Dni obcí, ktorých dátumy boli známe do uzávierky:

10. júla - Vyšná Hutka
 16. júla - Geča
 16. júla - Sokoľany
 13. augusta - Gyňov
 20. augusta - Košická Polianka
 21. august - Nižná Hutka

27. august - Haniska
 29. august - Čaňa, areál futbalového klubu, v programe vystúpia okrem iných aj Kristína a Peter Stašák
 3. september - Belža

red

RUŠČÁK

Alliančný partner SPP

www.ruscak.sk

Servis kotlov

Revízie kotlov

Modernizácia vykurovania

Montáž kúrenia

Tepelné čerpadlá

Online rezervácia

tel.: 0910 916 306
Valalíky

AHL uzavrela štvrtú sezónu, Hurikán Čaňa obhájil titul

Čanianski „hurikáni“ s cennou trofejou

V treťom ročníku (konal sa aj nultý) Amatérskej hokejovej ligy na Zimnom štadióne v Čani sa odohralo 188 zápasov, v ktorých padlo 1 180 gólov. Po vyše siedmich mesiacoch zápolení sa 7. mája v druhom finálovom dueli rozhodlo o víťazovi.

Stal sa ním celok HK Hurikán Čaňa, keď zdolal víťaza základnej časti HC Haniska Flyers 2:0 na zápasy, po výsledkoch 1:0 a 3:2. Hlavné druhé súboj bol veľmi dramatický, rozhodujúci gól Čane strelil **Róbert Mikita** osem sekúnd pred koncom riadneho hracieho času. Hurikán tak obhájil vlaňajšie víťaz-

stvo. Tretiu priečku obsadil tím HC Sharks Čaňa.

Odvzdávanie pohárov, medailí a putovného pohára prebehlo pod záštitou starostov „finálových“ obcí **Michala Rečku** a **Miloša Barcala**. Nechýbali členovia realizačného tímu AHL - **Dušan Hudý, Rastislav Binda, Adam Binda, Milan Vida** a **Peter Jalč**. Hlavné ich nadšenie už tri roky ponúka divákovi športové zážitky. Je preto škoda, že niektorí fanúšikovia svojím vulgárnym správaním kazia dojem zo športu, ktorý má divákovi aj hráčovi prinášať hlavne radosť. Mnohí priaznivci musia preto tuho premýšľať, či do hľadiska vezmú aj svoje deti. Uvažujeme, či by sa nedalo „odventilovať“ emócie aj inak a upozorňujeme na negatívne správanie aj jeho pôvodcov.

ocú/tob, foto: ocč

„Pingpong“ rodí sladké ovocie

Valalíky sú „mekkou“ mládežníckeho stolného tenisu na východe Slovenska. Aj preto sa práve tu v tomto roku konajú tri turnaje majstrovstiev Slovenska. Hneď prvý z nich priniesol domácejmu družstvu mladších žiakov triumf. Rozhodujúci podiel na zisku národného titulu majú **Kamil Pach**

a **Dominik Sviatko**, zdatne im sekundovali **Michal Maurer, Juraj Németh** a **Luca Sepeši**. O týždeň nato dominovala medzi dievčatami **Ema Labošová**. Dnes sú známe už aj výsledky šampionátu chlapcov a dievčat do 11 rokov, ktorý sa konal 18. a 19. júna.

Ladislav Andor, ah

Majstri Slovenska, zľava: Miško Maurer, Dominik Sviatko, Kamil Pach, Jurko Németh a Luca Sepeši

Druhá liga v Haniske aj na jeseň

Aj malá obec ako Haniska dokáže produkovať kvalitný futbal. V druhej lige sa pri svojom debute mužstvo z nášho regiónu rozhodne nestratilo. Po jesennej časti figurovalo v tabuľke na 8. pozícii a potvrdzovalo ju až do záverečného hvezdu sezóny. „Treba povedať, že na jar sme súperov trápili menej ako v prvej časti sezóny. Napriek tomu nám v závere základnej časti chýbalo len trochu viac koncentrácie v posledných troch zápasoch a mohli sme si zahrať aj o postup do I. ligy,“ komentuje starosta a veľký priaznivec tímu **Miloš Barcal**.

Ako jedni z mála majú v pomerne vysokej súťaži vo svojom kádri stále päť hráčov z obce. Ostatní sú hlavne z okolitých obcí a Košíc. „Presvedčili sme, že aj taká malá obec môže úspešne fungovať v druhej najvyššej futbalovej súťaži a smelo sa porovnávať - výkonmi ale aj prostredím - s oveľa väčšími mestami. S cennými skúsenosťami chceme potešiť divákov z Hanisky a okolia dobrým futbalom aj v nasledujúcej sezóne,“ doložil starosta. **han/red**

Rodák zbiera medaily

Július Lang v plnom nasadení

Devätnásťročný juniorský reprezentant vo vodnom lyžovaní za vlekom **Július Lang** patrí medzi najúspešnejších športovcov s pôvodom v našom regióne. Prvý raz na seba upozornil, keď ako 14-ročný vyhral majstrovstvá Slovenska a porazil borcov starších o vyše 10 rokov. Pred dvomi rokmi získal prvý titul majstra Európy, v poľskej Ostróde dominoval v kategórii wakeskate. Zlato obhájil o rok v talianskej Ravenne.

V minulom roku sa už presadil aj na svetových súťažiach, najskôr skončil tretí na pretekoch v Nórsku a na rovnakej priečke aj na majstrovstvách sveta v Abú Dabí. Nedávno ho prijal košický primátor. Abovský hlásnik praje Julovi aj v aktuálnej sezóne veľa úspechov!

ocú Seňa, red

Úspech v Seni

Futbalové mužstvo TJ Maratón Seňa vyhralo II. triedu košických okresných súťaží a vracia sa do prvej triedy. Patrik Majoroš zo Seny sa stal v skončenej sezóne najúspešnejším strelcom súťaže, keď vsietil štyridsať gólov. **ocú/red**

Opäť beh vo Vyšnej Myšli

Po 11. raz sa v nedeľu 24. júla uskutoční Beh Vyšnou Myšliou. Kopcovitý terén znova preverí pripravenosť borcov. Deti odštartujú pred obecného úradu o 15.00, dospelí o hodinu neskôr. **rep/red**

Vydáva: Regionálne združenie obcí Hornád so sídlom Osloboditeľov 22, Čaňa, IČO: 319 65 041, **redakcia:** Communication House, s.r.o., **adresa:** Štefánikova 6, 040 01 Košice, **tel/fax:** 055/623 00 70, 0905 812 883, **e-mail:** regionhornad@gmail.com, **vedúca redaktorka:** PaedDr. Katarína Eva Čániová, **redaktor:** Mgr. Anton Oberhauser 0911 291 255, **redakčná spolupráca:** Ing. Monika Floriánová, Mgr. Katarína Čániová, **redakčná rada:** predseda Mgr. Karol Dzugas, Ing. Miloš Barcal, Róbert Janotka, JUDr. Ľubomír Vranka, Ing. Štefan Petrik, Mgr. Denisa Vargová, **web:** www.regionhornad.sk, **tel:** 055/698 00 21. Vychádza ako štvrtročník pod registračným číslom EV 3592/09, ISSN 1339 - 2549, **sadzba:** Jozef Veselý - FOGRA studio Košice, **tlač:** ROTAPRINT, s.r.o. Redakcia nezodpovedá za obsah doručenej inzercie.